

ЮРИДИЧНА СИЛА РІШЕНЬ ВСЕСВІТНЬОЇ МИТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

МУЗИКА Ярослав Іванович - аспірант кафедри міжнародного права Львівського національного університету імені Івана Франка

Стаття направлена на освітлення правотворчої діяльності Всемирной Таможенной Организации, как одной из ее основных функций. Охарактеризованы решения Организации, которые могут приниматься в форме конвенции, рекомендации, декларации или резолюции, и призваны выработать единые правила и стандарты международной таможенного сотрудничества государств.

Ключові слова: *правотворчість міжнародних організацій, Всесвітня митна організація, конвенції, рекомендації, декларації, резолюції, ВМО.*

Вступ

Співробітництво держав в економічній сфері завжди було однією із пріоритетних сфер міжнародних відносин. Зокрема, це стосується і міжнародного співробітництва держав у митній сфері. Оскільки митні питання практично неминуче виникають у ході міждержавних відносин, це стало об'єктивною передумовою того, що співробітництво з цього приводу виникло одним із перших. Основним органом, у рамках якого відбувається таке співробітництво, є Всесвітня митна організація. Саме в рамках цієї організації розроблено переважну більшість міжнародно-правових документів у митній сфері. Саме тому актуальним є дослідження юридичної природи та силу таких документів, які в основному є рішеннями Всесвітньої Митної Організації.

Питання про юридичну природу рішень міжнародних організацій досить добре досліджені вітчизняною і зарубіжною

міжнародного права. Про них йдеться в працях таких вчених, як Г.М. Вельямінова, З. Доліви-Клепацкі, О.Н. Журка, П. Жюйара, А.А. Левіної, Дж. Кунца, Т.І. Левицького, А.А. Мойсеєва, В. Моравецького, Г.І. Морозова, Т.Н. Нешатаєвої, Д.І. Фельдмана, А.С. Фещенка, Е.А. Шибаяєвої, Х.А. Шреплера, В.М. Шумилова та інших. Проте питання про юридичну природу рішень Всесвітньої митної організації залишається поза увагою вчених.

Виклад основного матеріалу

Одним із основних напрямків та функцій діяльності міжнародних організацій є здійснення ними правотворчої діяльності зі створення норм у сферах, що належать до їх компетенції згідно зі статутом. Існують різні, часто протилежні, думки щодо того, чи є рішення міжнародних організацій джерелом міжнародного права.

Наприклад, О.О. Мережка вказує, що в доктрині міжнародного права існують два підходи до цієї проблеми. Згідно з першим підходом, рішення міжнародної організації не є джерелом міжнародного права, оскільки є втіленням тільки одного суб'єкта міжнародного права – міжнародної організації. Згідно з другим – рішення міжнародних організацій є «сумою» вираженої волі держав і тому їх можна вважати принаймні допоміжним джерелом міжнародного права [1, с. 246].

Варто погодитися з тим, що рішення міжнародних організацій можуть висту-

пати допоміжним джерелом міжнародного права. Це справді зумовлене тим, що в прийнятті рішень беруть участь представники держав і, відповідно, присутній елемент їх участі у правотворчому процесі. Проте, у випадку рішень міжнародних організацій, багато питань виникає з приводу юридичної сили цих актів. Від відповіді на питання, якою є юридична сила рішень міжнародних організацій, напряму залежить і те, чи будуть вони застосовуватися як джерело міжнародного права.

Такі питання пов'язані із проблемою правосуб'єктності міжнародних організацій, а саме: чи наділені міжнародні організації відносно свободою у своїй діяльності і є, де-факто, наддержавними структурами, чи їх рішення є нічим іншим як виразом узгоджених позицій держав-членів. Саме тому питання юридичної сили рішень міжнародних організацій є одним із ключових аспектів права міжнародних організацій.

У практиці міжнародного права, одним із засобів вирішення цієї проблеми є обмеження юридичної обов'язковості рішень міжнародних організацій. На думку В. Моравецького, такий засіб застосовується з метою зменшення ризиків, пов'язаних із прийняттям міжнародною організацією рішень та обмеження значення цих рішень до межі необов'язкових до виконання рекомендацій. У той же час, вчений наголошував, що навіть рекомендації не є позбавленими моральної та політичної сили, а в певних межах і юридичної [2, с. 62].

В. Моравецький вказував, що поняття «рішення міжнародних організацій», охоплюють як резолюції, що ухвалені їх головними органами, так і постанови, що видаються їх адміністративними органами. До рішень відносяться як ті рішення, які мають обов'язкову юридичну силу, так і формально необов'язкові рекомендації - [2, с. 62].

Невирішеним залишається також питання щодо того, чи слід розглядати акти міжнародних організацій як джерело міжнародного права. Як відомо, у ст. 38 Статуту Міжнародного Суду ООН, якою визначається перелік джерел міжнародного права, не включені акти міжнародних ор-

ганізацій [3]. Однак, можна констатувати, що їх значення та застосування в міжнародно-правовому регулюванні є безумовним.

Відповідно, російська вчена Т.М. Нешатаєва вказує, що «..на сучасному етапі розвитку міжнародного співтовариства, резолюції-рекомендації формалізовані як міжнародно-правове джерело в іншій, ніж міжнародне публічне право, системі – праві міжнародних організацій» [4, с. 109]. На підтвердження цього, вона наводить приклад Віденської конвенції про права міжнародних договорів за участю міжнародних організацій 1986 р., у ст. 2 і ст. 6 якої мова йде про «внутрішнє право міжнародних організацій».

Правотворча діяльність із прийняття рішень та розробки й укладення міжнародно-правових актів є однією із ключових функцій Всесвітньої Митної Організації. Саме напрацювання єдиних підходів та стандартів регулювання митних відносин та їх формальне закріплення у вигляді відповідних норм узгоджених між державами є одним із найкращих зовнішніх проявів діяльності цієї міждержавної організації.

Як вказує С.В. Ківалов, Всесвітньою Митною Організацією «...розробляються і подаються державам-членам пропозиції і рекомендації, які стосуються різноманітних напрямів їхньої діяльності у митній справі, здійснюється підготовка проєктів конвенцій і поправок до вже діючих конвенцій з митних питань, здійснюється співробітництво з іншими міждержавними організаціями з питань, що входять до її компетенції тощо» [5, с. 5].

К. Борисов відзначає: «Цілями Організації (Всесвітньої Митної Організації – Авт.) є забезпечення найбільш високого рівня гармонізації та уніфікації митних систем країн-членів» [6, с. 300-310]. У той же час, у доктрині міжнародного права як основні способи правотворчої діяльності Всесвітньої Митної Організації розглядають саме уніфікацію та гармонізацію.

Уніфікація (франц. unification, від лат. unus — один і facere — робити) — процес приведення чинного права до єдиної системи, усунення розбіжностей і надання

одноманітності правовому регулюванню подібних або близьких видів суспільних відносин [7, с. 215]. У випадку діяльності Всесвітньої Митної Організації, «уніфікацію» слід розглядати як процес розробки та імплементації єдиних міжнародно-правових норм щодо відносин у митній сфері.

Гармонізація – процес, направлений на зближення права різних держав, на усунення або зменшення відмінностей [8, с. 186]. У цьому випадку, Всесвітня Митна Організація сприяє включення однакових правових норм у національні правові системи.

У ході своєї діяльності Всесвітня Митна Організація, у рамках функціонування своїх органів, розробляє і приймає: конвенції (договори); резолюції; рекомендації; декларації.

Якщо говорити про конвенції, то відповідно до Статуту Всесвітньої Митної Організації вони є основною формою прийняття рішень цією Організацією. Відповідно до п. с) Ст. II Статуту, серед основних функцій Організації зазначається: «Підготовка проектів конвенцій і поправок до конвенцій» [9].

Конвенції, що приймаються в рамках Всесвітньої Митної Організації, є важливим інструментом Організації як суб'єкта міжнародних правовідносин у митній сфері. Н.Е. Буваєва відзначає: «Уніфікація та гармонізація правових систем у сфері митних процедур реалізується в рамках Всесвітньої Митної Організації в основному через застосування договірної механізми» [10, с. 173-180]. Також, крім уніфікації та гармонізації, вона виділяє як мету розробки міжнародних митних конвенцій Всесвітньою Митною Організацією і кодифікацію в цілях вдосконалення відповідної міжнародно-правової бази, шляхом розробки міжнародно-правових кодифікованих актів у галузі митної справи, що, на її думку, нерозривно пов'язано з прогресивним розвитком міжнародного права в цілому.

Однією із ключових форм правотворчої діяльності Всесвітньої Митної Організації є розробка конвенцій з приводу митних правил та процедур. Вони спрямовані

на уніфікацію та вдосконалення існуючих міжнародно-правових інструментів у цій сфері. Зокрема, як відзначає Н.Е. Буваєва, розроблені в рамках Всесвітньої Митної Організації конвенції систематизували міжнародно-правові норми, що стосуються митних процедур. Наприклад, Стамбульська конвенція про тимчасове ввезення від 26 червня 1990 р. замінила собою раніше існуючі п'ятнадцять міжнародних угод з тимчасового ввезення, а Кіотська конвенція від 18 травня 1973 р. і Протокол про внесення змін до неї від 26 червня 1999 р. уточнили і систематизували міжнародно-правові норми, що стосуються, зокрема, всіх митних процедур: транзиту, ввезення, вивезення і т. д. [10, с.172-173].

Загалом, у рамках Всесвітньої Митної Організації за більш ніж 60 років її діяльності було розроблено та підписано 18 конвенцій. Одну з них – Міжнародну конвенцію про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція) від 18 травня 1973 р., було прийнято в одній редакції 26 червня 1999 р. і їх слід розглядати як один документ [11]. З них не вступили в дію тільки дві – Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу в митних справах (Йоганнесбурзька конвенція) від 27 червня 2003 р. та Митна конвенція про карнет ECS для комерційних зразків від 1 березня 1956 р. [12].

Конвенції мають першочергове значення для діяльності Всесвітньої Митної Організації. Інші правові акти, які приймаються в її рамках, відіграють свого роду «обслуговуючу» роль по відношенню до конвенцій. Однак, необхідно констатувати, що досить часто їх ефективність є недостатньою. Однією із причин цього є і невелика кількість ратифікацій окремих конвенцій, навіть тих, які вже вступили в дію. Наприклад, Конвенцію про номенклатуру для класифікації товарів у митних тарифах від 15 грудня 1950 р. ратифікували лише 6 держав, Конвенцію про оцінку товарів у митних цілях (Брюссельська конвенція) від 15 грудня 1950 р. – 8, Митну конвенцію про карнет ECS для комерційних зразків від 1 березня 1956 р. – 1 держава (Гаїті) [13].

Інші науковці наводять схожі аргументи щодо недосконалості конвенцій Всесвітньої Митної Організації та їх юридичної сили. Наприклад, В.Ф. Суворов вважає такою неналежну імплементацію міжнародних договорів Всесвітньої Митної Організації державами-членами [14].

У доктрині міжнародного договору визнається, що норми міжнародних договорів можуть набувати звичаєвого характеру по відношенню до держав, які не є його сторонами. Так відбулося, зокрема, у випадку Женевських конвенцій 1949 р. та Додаткових протоколів до них, що підтвердив Міжнародний Суд ООН у Консультативному висновку про законність застосування ядерної зброї чи погрози нею 1996 р. [15].

У той же час, складно говорити про звичаєвий характер договірних норм, розроблених у рамках Всесвітньої Митної Організації. У першу чергу, це пов'язано з тим, що в кожній державі існує власне митне законодавство, і часом важко простежити і довести практичне застосування тих чи інших міжнародних стандартів. Особливо складно це довести у випадку конвенцій Всесвітньої Митної Організації, членами якої є 179 держав. Тому говорити про те, що норми конвенцій Всесвітньої Митної Організації можуть набувати характеру звичаєвих норм, є недоцільним.

На користь цього свідчить і доктрина міжнародного права. Зокрема, І.І. Лукашук стверджував, що позиція про те, що договірні норми можуть творити міжнародний звичай, є доведеною. На підтвердження він наводив рішення Міжнародного Суду ООН у «Справі про Континентальний шельф Північного моря», де виділяв критерії, які висунув Суд до створення норм міжнародного звичаєвого права за допомогою міжнародних договорів, визнавши принципову можливість створення звичаю з допомогою договорів:

- положення договору повинне носити нормотворчий характер, по відношенню загального міжнародного права, тобто бути придатним для цього за змістом і виражати відповідний намір учасників;

- будучи договірною за своїм похо-

дженням, норма включається у склад звичаєвого міжнародного права в результаті прийняття її в такій якості (*opinio juris*);

- прийнята таким чином норма обов'язковою навіть для держав, які ніколи не були сторонами конвенції [16, р.41].

Рекомендації є важливим інструментом діяльності будь якої міжнародної організації. В. Моравецький справедливо вказував, що «в рекомендаціях органів міжнародної організації виражається її позиція, воля і оцінка поведінки держав. Рекомендація, що схвалює політику певної держави, спрощує проведення цієї політики. І навпаки, рекомендація, що суперечить інтересам будь-якої держави і її політики, утруднює її положення. Як правило, така держава вважає себе зобов'язаною виправдовуватися в тому, що вона не виконує рекомендацій організації або ж вона (рекомендація – авт.) закликає її до такого пояснення» [2, с.62].

На думку В. Моравецького, значення рекомендацій залежить від цілої низки факторів, зокрема від категоричності сформульованих оцінок і директив поведінки, а також від того, які реальні політичні сили виступають за її прийняття і підтримують реалізацію рекомендацій міжнародної організації [2, с.62].

Рекомендації Всесвітньої Митної Організації, як уже йшлося вище, в основному відіграють роль засобу для покращення ефективності дії конвенцій. Відповідно до Ст. III Статуту до компетенції Ради Всесвітньої Митної Організації відноситься:

- «с) розробка рекомендацій, що забезпечують однакове тлумачення і застосування конвенцій, укладених як у результаті роботи Ради...;

- d) розробка примирювальних рекомендацій для вирішення спорів по тлумаченню і застосуванню конвенцій, згаданих вище в пункті d), відповідно до положень цих конвенцій» [9].

Окрім того, в пункті g) передбачається повноваження Ради стосовно внесення рекомендацій щодо інформації або порад по митних справах згідно з основною метою Статуту Всесвітньої Митної Організації [9].

Рекомендації Всесвітньої Митної Ор-

ганізації набувають обов'язкового характеру для держави-члена лише в разі їх схвалення цією державою. У разі такого схвалення, митна служба цієї держави зобов'язується імплементувати положення цієї рекомендації через вжиття необхідних кроків на національному рівні. Такими кроками можуть бути прийняття нового законодавства в цій сфері або ж доповнення існуючого законодавства [17].

Органами, у рамках яких проводиться розробка рекомендацій Всесвітньої Митної Організації, зокрема, є Постійний технічний комітет та Комітет з гармонізованої системи.

Якщо проаналізувати правотворчу діяльність Всесвітньої Митної Організації у формі рекомендацій, то можна виділити чотири основні їх групи:

1) Рекомендації, що стосуються Гармонізованої системи опису та кодування товарів. Дані Рекомендації стосуються в основному приведення в єдність статистичних систем, які застосовуються у митній сфері. Основною конвенцією Всесвітньої Митної Організації, яка регулює відносини в цій сфері, є Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів 1983 р., яка вступила в дію у 1988 р.

Під Гармонізованою системою, відповідно до пункту а) ст. 1 Міжнародної конвенції 1983 р. розуміють «...номенклатуру, що включає в себе товарні позиції, підпозиції і що відносяться до них цифрові коди, примітки до розділів, груп і товарних підпозицій, а також основні правила класифікації для тлумачення Гармонізованої системи» [18]. Саме ця номенклатура і лягає в основу відповідних національних систем. Зокрема «Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності» (УКТ ЗЕД) розроблена саме на основі Всесвітньої Митної Організації [19, с.426];

2) Рекомендації, що стосуються митних процедур та питань пов'язаних зі спрощенням цих процедур. Вони стосуються питань пов'язаних як із процедурними моментами міжнародно-правового регулювання відносин у митній сфері, так і окремих сфер і аспектів співробітництва держав з цього приводу.

Зокрема, сама Всесвітня Митна Організація як цілі прийняття рекомендацій визначає, що вони покликані:

а) сприяти співробітництву між митними адміністраціями;

б) стандартизувати практику держав-членів щодо звільнення від податків, їх погашення або відшкодування;

в) полегшити міжнародні перевезення вантажів і подорожей та туризму;

г) сприяти узгодженому використанню інформаційних технологій;

д) полегшити і прискорити виконання деяких міжнародних конвенцій;

е) сприяти спрощенню і гармонізації митних документів;

є) гарантувати забезпечення належних засобів правового захисту, які є в розпорядженні платника податків [20].

Відповідно до мети та завдань рекомендацій, можна виділити такі їх категорії, які прийняті, щодо:

- співпраці між митними службами держав-членів (напр. щодо Технічної співпраці у митних справах (18 червня 1981 р.); Обмін інформацією, що стосується митного статусу товарів (22 травня 1963 р.) та ін.);

- звільнення від платежів, повернення платежів і їх списання (напр. щодо Повернення або відшкодування податків на товари, від яких відмовився імпортер через невідповідність контракту (28 листопада 1957 р.); щодо Магазинів «Д'юті-Фрі» (16 червня 1960 р.) та ін.);

- транспорту, подорожування і туризму (напр. щодо Використання документів на тимчасове ввезення радіо- і телевізійного обладнання (1 грудня 1955 р.); щодо Тимчасового ввезення радіо- і телевізійного обладнання (9 червня 1977 р.) та ін.);

- інших питань (напр. щодо Права на оскарження з митних питань (6 червня 1967 р.); щодо Прийняття стандартизованої форми сертифікату про походження (16 січня 1973 р.) та ін..).

3) Рекомендації, що стосуються дотримання та забезпечення дотримання конвенцій, що прийняті в рамках Всесвітньої Митної Організації (напр. Рекомендація щодо митної співпраці стосовно дій, спрямованих проти транскордонних екологіч-

них порушень (28 червня 2008 р.); Рекомендація щодо митної співпраці стосовно дій, спрямованих проти митного комерційного шахрайства (1 липня 2006 р.) та ін.);

4) Рекомендації, що стосуються інформаційних технологій (напр. Рекомендація щодо використання всесвітньої мережі Інтернет митними службами (26 червня 1999 р.) та ін.).

Декларації, поруч з конвенціями та рекомендаціями є однією із найпоширеніших форм правотворчості міжнародних організацій. Власне, декларація міжнародної організації – міжнародний документ про основні принципи з тих або інших питань. В абсолютній більшості випадків, декларації на мають юридично обов'язкової дії, але через своє значення, їх норми, можуть ставати загальнообов'язковими, як це, наприклад, сталося із Загальною Декларацією прав людини.

Всесвітня Митна Організація за час своєї діяльності прийняла 11 міжнародно-правових актів у формі декларацій. Здебільшого, вони встановлюють загальні принципи окремих аспектів міжнародних митних правовідносин. Наприклад, у них закладаються основні засади діяльності Організації і міжнародної співпраці на певні періоди.

Так, у червні 1987 р. в м. Оттава (Канада) була прийнята Декларація Ради Митного Співробітництва (Всесвітньої Митної Організації) про зустріч викликів 2000 р. У ній передбачалася стратегія дій і співпраці на період до кінця тисячоліття з метою вирішення найактуальніших проблем, які, на той момент, стояли перед міжнародним співтовариством у цій сфері. Свій подальший розвиток положення цієї Декларації знайшли у прийнятій у липні 1989 р. Вашингтонській Декларації Ради Митного Співробітництва (Всесвітньої Митної Організації) щодо гармонізації та комп'ютеризації митних процедур і стратегії на XXI ст.

На сучасному етапі серед основних цілей Декларацій Всесвітньої Митної Організації є боротьба із негативними та кримінальними явищами, які існують у

сфері міжнародних митних відносин. Так, у червні 1997 р. була прийнята Будапештська Декларація Всесвітньої Митної Організації щодо міжнародної організованої злочинності, а в червні 2003 р. – Брюсельська Декларація Всесвітньої Митної Організації щодо незаконного переміщення наркотичних засобів.

Як йшлося вище, самі по собі положення цих декларацій не мають обов'язкової юридичної сили. Тим не менше, в них можуть передбачатися механізми виконання їх норм на практиці. Як юридичні гарантії виконання положень цих декларацій, у них застосовуються два основні види формул. У першому випадку, зокрема в заключній частині Оттавської Декларації 1987 р. міститься звернення до Генерального Секретаря Всесвітньої Митної Організації, де йому вказується (англ. directs) на: «...необхідність вжиття заходів, необхідних для застосування цієї Декларації» [22]. Крім терміну “direct”, може використовуватися також і термін “instruct”, який за своїм змістом є аналогічним.

Крім того, в окремих деклараціях, зокрема в Брюсельській Декларації Ради Митного Співробітництва (Всесвітньої Митної Організації) щодо її ролі у сфері митного співробітництва (червень 1986 р.), додатково містилася вказівка Генеральному Секретарю відзвітуватися перед Радою за проведені заходи з цією метою [23]. Проте, останнім часом деякі Декларації Всесвітньої Митної Організації взагалі не містять жодних положень щодо подальшого виконання її норм (напр. Бакинська Декларація щодо електронної комерції (червень 2001 р.) [24].

Таким чином, якщо проаналізувати зміст декларацій прийнятих у рамках Всесвітньої Митної Організації, то слід відзначити, що вони спрямовані на огляді актуальних проблем, які виникають у сфері міжнародно-правового регулювання митних відносин. Попри свій формально необов'язковий характер, вони служать, свого роду, дорожніми картами, метою яких є окреслити подальші шляхи розвитку міжнародної співпраці у предметних напрямках.

Резолюції. Під терміном «резолуція міжнародної організації» у міжнародному праві розуміють: «рішення (документ), що приймається міжнародною організацією, конгресом, асамблеєю, комітетом тощо» У випадку Всесвітньої Митної Організації, резолюції приймаються від імені її статутних органів. Зокрема, активну роль у цій формі правотворчості відіграє Рада Митного Співробітництва як елемент внутрішньоорганізаційного механізму Організації.

Так, з-поміж останніх резолюцій Ради можна назвати такі резолюції, як Резолюція Ради Митного Співробітництва щодо ролі митних служб у допомозі при природних лихах (червень 2011 р.); Резолюція Ради Митного Співробітництва щодо глобального економічного спаду (червень 2009 р.); Резолюція Ради Митного Співробітництва щодо ролі митних служб у XXI ст. (червень 2008 р.) [26].

Крім того, резолюції можуть прийматися також і іншими органами Всесвітньої Митної Організації. Як приклад такої резолюції, можна згадати про Резолюцію Комісії з митної політики щодо безпеки вантажів, які перевозяться повітряним транспортом (грудень 2011 р.) [26].

Необхідно відмітити, що резолюції Всесвітньої Митної Організації, що приймаються її органами, різняться за змістом і цілями, залежно від органу, в рамках якого їх було прийнято. Наприклад, резолюції Ради Митного Співробітництва – ключового структурного підрозділу Організації – є інструментом реагування на ті виклики, які стоять перед міжнародною спільнотою в контексті правового регулювання митних відносин. У той же час, резолюції окремих Комісій та Комітетів Організації своїм предметом мають конкретні проблеми і пошук шляхів їх вирішення.

Висновок

Підсумовуючи, можна констатувати, що правотворча функція є однією із ключових функцій Всесвітньої Митної Організації. Основними методами правотворчості в її випадку виступають гармонізація та уніфікація, а самі рішення можуть прийматися у формі: конвенцій (угод); рекоменда-

цій; декларацій та резолюцій.

Попри те, що обов'язковий характер зі всіх цих документів мають тільки конвенції, за умови, якщо згоду на їх обов'язковість нададуть держави-члени Організації, їх значення у процесі міжнародно-правового регулювання митних відносин є ключовим. У першу чергу, це зумовлене тим, що вони є результатом узгодженої волі суб'єктів міжнародного співробітництва і покликані виробити єдині правила та стандарти митної політики як на міжнародному, так і на національному рівні, з метою оптимізації діяльності митних служб.

Література

1. Мережко О.О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права / О.О. Мережко. — К.: Юстиніан, 2010. — С. 246.

2. Моравецкий В. Функции международной организации. Перевод с чешского / Моравецкий В.; Под ред.: Морозов Г.И. (Вступ. ст.); Пер.: Борин Г.Б., Прудков Н.Г. – М.: Прогресс, 1976. – С. 62.

3. Устав Организации Объединенных Наций и Статут Международного Суда от 26.06.1945 г. – Организация Объединенных Наций. Сборник документов / Отв. ред.: Бахрушев В.В. – М.: Наука, 1981. – 647 с.

4. Нешатаева, Т. Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании / Т. Н. Нешатаева. — М.: Дело, 1998. – С. 109.

5. Ківалов С. В. Всесвітня митна організація: історія та сучасність / С.В. Ківалов // Митна справа. – 2009. – № 6. – С. 5.

6. Борисов К.Г. Международное таможенное право. 2-е изд., доп. / К.Г. Борисов – М.: Изд-во РУДН, 2001. – С. 300-310.

7. Ющик О.І. Уніфікація в праві // Юридична енциклопедія : наук.-довідк. вид. В 6 т. Т. 6. Т – Я [подано 1525 ст., карт та іл.] / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана ; редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) [та ін.]. – К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 215. – 765 С.

8. Международное частное право: учебник / Под ред. Г.К. Дмитриевой. – М.: «Прспект», 2000. – С. 186.
9. Конвенція про створення Ради Митного Співробітництва від 15 грудня 1950 р. // Офіційний вісник України від 08.04.2005 р. – 2005 р. – № 12. – Ст. 313.
10. Буваева Н.Э. Деятельность всемирной таможенной организации по сближению национальных правовых систем в области таможенного дела : 12.00.10 / Буваева Наталья Эрнестовна. – Москва, 2007. – С. 173-180.
11. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Київська конвенція) від 18 травня 1973 р. // Офіційний вісник України від 23.09.2011. – 2011. – №71-18, ст. 727. – Стор. 244.
12. Conventions and Agreements // The official web-site of the World Customs Organisation. [Electronic source]. Cit. 11.12.2012. Retrieved from – <http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments/conventions.aspx>
13. Summary of Position as of 30 June 2011// The official web-site of the World Customs Organisation. [Electronic source]. Cit. 11.12.2012. Retrieved from – <http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments/~media/BC8F449C61FB42A19E8B59E4176E0659.ashx>
14. Суворов В.В. Глобальний вимір інституціонального забезпечення організації митної справи / В.В. Суворов // Вісник Академії митної служби України. Серія: “Економіка”. – 2010. – № 2 (44). – http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vamsu_econ/2010_2/Suvorov.htm.
15. Advisory Opinion of 8 July 1996 Legality of the Use by a State of Nuclear Weapons in Armed Conflict // International Court of Justice. – [Electronic source]. Cit. 17.12.2012. Retrieved from – <http://www.icj-cij.org/docket/files/95/7495.pdf>.
16. North Sea Continental Shelf (Federal Republic of Germany/Denmark; Federal Republic of Germany/Netherlands), International Court of Justice, Judgment, 20 February 1969. – ICJ. Reports. 1969. – p. 41
17. WCO Recommendations related to the Harmonized System Convention // The official web-site of the World Customs Organisation. [Electronic source]. Cit. 11.12.2012. Retrieved from – http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments/recommendations/~media/WCO/Public/Global/PDF/About%20us/Legal%20Instruments/Recommendations/HS/RecommendationsHSgeneral_20120101.ashx
18. Международная конвенция о Гармонизированной системе описания и кодирования товаров от 14 июня 1983 г. // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Цит. 17.12.2012. Режим доступа – http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_079.
19. Чужкова О.Ю. Особливості кодування легкових автомобілів за «Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності» в процесі митного оформлення при їх переміщенні через митний кордон України / Чужкова О.Ю., Князьков А.О. // Наукові нотатки. Збірник наукових праць. – 2006. – Вип. 18. – С. 426.
20. Recommendations Related to Procedures and Facilitation // The official web-site of the World Customs Organisation. [Electronic source]. Cit. 11.12.2012. Retrieved from – http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments/recommendations/pf_recommendations.aspx#Recommendations%20Concerning%20Co-operation%20between%20Administrations.
21. Юридична енциклопедія : довідк. вид. В 6 т. Т. 2. Д – Й / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана ; редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) [та ін.]. – К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 1999. – 744 С.
22. Declaration of the Council for meeting the challenges of the year 2000 – Ottawa Declaration (June 1987) // The official web-site of the World Customs Organisation. [Electronic source]. Cit. 22.12.2012. Retrieved from – <http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments/~media/E21C69F231F54252BE37A1599FDCD942.ashx>
23. Declaration of the Customs Co operation Council concerning its role in

АНОТАЦІЯ

Стаття спрямована на висвітлення правотворчої діяльності Всесвітньої митної організації, як однієї з її основних функцій. Охарактеризовано рішення Організації, які можуть прийматись у формі конвенцій, рекомендацій, декларацій чи резолюцій, і покликані виробити єдині правила і стандарти міжнародної митної співпраці держав.

SUMMARY

The article aims to highlight the legislative activities of the World Customs Organization, as one of its main functions. The characteristic of the decision which may be taken in the form of conventions, recommendations, declarations or resolutions, and are intended to develop common rules and standards of international customs cooperation between states.

the field of Customs enforcement – Brussels Declaration (June 1986) // The official web-site of the World Customs Organisation. [Electronic source]. Cit. 22.12.2012. Retrieved from – <http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments/~media/4DA6C8873974A6DBFD6300FBE725AFA.ashx>.

24. Declaration of the Customs Cooperation Council concerning e-commerce – Baku Declaration (June 2001) // The official web-site of the World Customs Organisation. [Electronic source]. Cit. 22.12.2012. Retrieved from – <http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments/~media/BE9E3214875A476188AC07AA2BD8CF26.ashx>.

25. Нагребельний В. П. Резолюція / В. П. Нагребельний, О. В. Бакаев // Юридична енциклопедія [Текст] : довідк. вид. В 6 т. Т. 5. П – С [подано 1668 ст., карт та іл.] / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана ; редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) [та ін.]. – К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2003. – 736 С.

26. Resolutions // The official web-site of the World Customs Organisation. [Electronic source]. Cit. 22.12.2012. Retrieved from – <http://www.wcoomd.org/en/about-us/legal-instruments/resolutions.aspx>.